

Tania Kross speelt nog een keer glansrol Carmen

Het begon bij een videoband van *Carmen* uit een Curaçaose bibliotheek. Die bewees voor de veertienjarige Tania Kross dat klassieke muziek niet enkel voor tekenfilmfiguren was weggelegd. Vele glansrollen als *Carmen* volgden, maar nu neemt Tania afscheid van haar lievelingsopera, met de hoofdrol in haar eigen productie. Een toegankelijke versie van de klassieke opera vol humor, herkenning, tragedie en verbazing.

Tania, waar gaat de opera *Carmen* eigenlijk over?

“*Carmen* beschouw ik als de musical onder de opera’s. De meest populaire opera aller tijden over een zigeunerin in Sevilla. Het gaat over een vrouw die weet wat ze wil, hoe en wanneer. Een vrouw met een eigen mening en lust voor haar eigen leven. Het gaat over de vrouw die ik nu ben.”

“Toen *Carmen* in 1875 op de planken kwam, was dat heel controversieel. De opera werd

dan ook niet goed ontvangen en zelfs uitgeoeld. Toch begon hiermee de verismostroming in de opera; de echtheidsverhalen, de soapopera. Men ging nu naar de opera om echte mensen te zien in plaats van mythes en verhalen van de bourgeoisie.”

“Zoals bij alle opera’s loopt ook *Carmen* niet goed af. Maar zelfs op het moment dat *Carmen* sterft, komt die vrijgevochten vrouw naar voren en zegt ze: ‘Vrij ben ik geboren en vrij zal ik sterven.’ Het maakt niet uit, ze zal altijd vrij zijn. Dat vind ik mooi en dat maakt *Carmen* een van de meest iconische figuren in de operageschiedenis.”

Waarom spreekt de opera jou persoonlijk zo aan?

“In tekenfilms als *Tom&Jerry* en *Bugs Bunny* maakte ik kennis met de klassieke orkesten. Dat vond ik fascinerend, dus ik wilde een tekenfilmfiguur zijn. Toen ik op mijn veertiende de videoband van *Carmen* zag in de versie van

Maria Ewing in Glyndebourne was dat geweldig, want klassieke muziek bestond dus ook buiten de tekenfilm. Ik moest en zou die vrouw zijn!”

“Je kent veel meer klassiek en opera dan je denkt.”

“Vijftien jaar later deed ik in Glyndebourne zelf een kostuumpas voor de rol. Het hoofd van de kostuumafdeling, een hele oude vrouw, kwam naar me toe en zei: ‘Oh, ik heb alle Carmens aangekleed in Glyndebourne. Ook Maria Ewing.’ Toen besepte ik dat wat ik zo graag wilde, was gelukt. Vanaf mijn studie ben ik de gedoodverfde Carmen. Het plaatje klopt; het type, de uitstraling, het verhaal en de stem. *Carmen* is precies gecomponeerd voor het type mezzo-sopraan dat ik ben. Deze opera vormt de rode draad in mijn carrière.”

Maar nu neem je afscheid van de rol?

“Ja, het is de laatste keer dat ik het doe en ik vind het schitterend. Beter nu, aan de top van je vocale kunnen en performance, dan dat mensen gaan denken ‘Oh Tania gaat weer de Carmen zingen. Dat moet ze echt niet meer doen hoor.’ Ik word volgend jaar 43, dan heb ik de rol zoveel jaren gezongen en is voor mij de cirkel rond. Er is zoveel wat ik nog kan zingen, maar voor de verleidelijke jonge vrouw ga ik liever op zoek naar een nieuw talent. Dat is er zoveel. Op zoek naar een nieuwe Carmen.”

En afscheid nemen doe je met je eigen versie. Hoe is jouw Carmen?

“Mijn Carmen is een rollercoaster van humor, herkenning, tragedie en verbazing. Een versie om niet-operaliefhebbers, liefhebber te maken. Dat was mijn doel. Carmen heeft mij

als klein meisje geraakt en ik vind dat het mijn taak is als musicus en performer om mijn vak levendig te houden op het toneel.”

En hoe doe je dat, levendig houden?

“*Carmen* is van origine een opera van drieënehalfuur met een groot mannen-, vrouwen- en kinderkoor, stierenvechters en toestanden. Ik heb de essentie van het verhaal teruggebracht naar een versie in een avondvullend programma. Als mensen ooit naar de volledige *Carmen* gaan, hebben ze het dus al een beetje beleefd. Levendig blijft het onder andere door de toevoeging van flamencomuziek. Zo is het een nieuw stuk, met de oorspronkelijke *Carmen* als oerbron.”

Waarom is *Carmen* zo geschikt voor een breed publiek?

“Ook al weet je niets van opera, je kan zeker vier deuntjes meezingen, omdat ze overal in voorkomen. De Ajax- schoonmaakreclame bijvoorbeeld. Mensen hebben zich dat nooit gerealiseerd, maar je kent veel meer klassiek en opera dan je denkt.”

Kortom, iedereen is welkom om te komen kijken?

“Zeker! De operakenners zullen namelijk verrast worden door de flamencomuziek. De flamencoliefhebber wordt verrast door de klassieke muziek. En iemand die nog nooit naar opera of flamenco is geweest, zal op een laagdrempelige manier kennis maken met een heel mooi verhaal. Het wordt voor mij een prachtig afscheid van Carmen, dat kan ik je garanderen.”

Foto: Anne van Zantwijk

Kijk voor meer informatie en speeldata op www.krossover.nl